

ชื่อเรื่อง	องค์ประกอบทางเคมีและฤทธิ์ทางชีวภาพของพรรณไม้วงศ์กระดังงาชนิดใหม่ของโลก: มหาพรหมราชินี
ผู้วิจัย	ดร. ตฤณกร เกตุกุลพันธ์ และคณะ
คณะ	วิทยาศาสตร์
ปีที่วิจัย	2556

บทคัดย่อ

จากการศึกษาองค์ประกอบทางเคมีของสารสกัดเฮกเซนจากใบมหาพรหมราชินี (*Mitrephora sirikitiae*) สามารถแยกสารในกลุ่มลิแกน 1 ชนิด ได้แก่ epieudesmin (11) สารกลุ่มสเตียรอยด์ 1 ชนิด ได้แก่ β -sitosterol (22) และสารกลุ่มไตรเทอร์ปีน 1 ชนิด ได้แก่ lupeol (23) โครงสร้างของสารทั้งหมดยืนยันได้จากข้อมูลทางสเปกโทรสโกปี สาร epieudesmin (11) เป็นสารหลักที่แยกได้จากใบมหาพรหมราชินี ในการทดสอบฤทธิ์ต้านเชื้อแบคทีเรีย 4 สายพันธุ์ ได้แก่ *Bacillus cereus*, *Staphylococcus aureus*, *Pseudomonas aeruginosa* และ *Escherichia coli* พบว่าสารสกัดเฮกเซนสามารถแสดงฤทธิ์ยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรียสายพันธุ์ทั้ง 4 สายพันธุ์ได้สูงสุด ส่วนสารบริสุทธิ์ที่แยกได้ไม่แสดงฤทธิ์ต้านเชื้อแบคทีเรีย รายงานการศึกษาองค์ประกอบทางเคมีของมหาพรหมราชินีชิ้นนี้นับเป็นครั้งแรก

คำสำคัญ: มหาพรหมราชินี ลิแกน สเตียรอยด์ ไตรเทอร์ปีน ฤทธิ์ต้านเชื้อแบคทีเรีย